

Brüssel, 9. juuli 2025
(OR. en)

11459/25

COMPET 718
IND 268
MI 523
ENT 128
CHIMIE 68
CLIMA 265
EMPL 358
ENER 365
ENV 688
FISC 165
POLCOM 157
RECH 324
SAN 451
SOC 511
UD 151

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	9. juuli 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 530 final
Teema:	KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE Euroopa keemiatööstuse tegevuskava

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 530 final.

Lisatud: COM(2025) 530 final

Strasbourg, 8.7.2025
COM(2025) 530 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Euroopa keemiatööstuse tegevuskava

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Euroopa keemiatööstuse tegevuskava

1. SISSEJUHATUS

Keemiatööstus on teistele tootmisharudele vajalik tootmisharu. Selle ELi suuruselt neljanda töötleva tööstuse toodangut kasutatakse enam kui 96 % tööstustoodetes, mistõttu see on ELi tööstuse vastupanuvõime ja konkurentsivõime üks alustalasid. Kemikaalid on vajalikud paljudel kasutuseladel strateegilistes sektorites, nagu kaitse, puhas tehnoloogia ja digisektor. Seetõttu peab Euroopa hoidma keemiatööstust tugevana. Samal ajal peab keemiatööstus minema üle rohe- ja ringmajanduse mudelile, mis hõlmab innovatsiooni, tugevdab keemiatööstuse ülemaailmset konkurentsivõimet ning tagab inimeste tervise ja keskkonna kaitse.

Praegu on sektoril aga märkimisväärsed probleeme, mis ohustavad selle konkurentsivõime ja vastupanuvõimet. Selle ülemaailmne turuosa on võrreldes 2003. aastaga vähenenud üle 50 %, suurte osalejatena on esile kerkinud teised piirkonnad, näiteks Hiina. ELis asuvate tootjate konkurentsivõimet on vähendanud kõrged energia- ja lähteainehinnad, geopoliitilised pinged ja väike turunõudlus, mistõttu on vähenenud tootmisvõimsuse rakendusaste. Viimasel kahel aastal on teatatud enam kui 20 suure tootmisüksuse¹ sulgemisest ELis, sealhulgas aurkrakkimisahjud ja muud oluliste lähteainete tootmiseks kasutatud eelneva etapi tootmisrajatised.

Käesolev tegevuskava tugineb konkurentsivõime kompassile,² puhta tööstuse kokkuleppele³ ja strateegilisele dialoogile keemiatööstusega, mis toimus president von der Leyeni juhtimisel 12. mail 2025. Tegevuskavas on sätestatud konkreetsete meetmed, mis aitavad tagada Euroopa keemiatööstuse ülemaailmset konkurentsivõimet, säilitada tugevat Euroopa tootmisbaasi ja ajakohastada seda meetmete kaudu neljas põhivaldkonnas: 1) vastupanuvõime tugevdamine: kriitilise tähtsusega tootmise säilitamine ELis, uute turgude avamine ja ELi tööstuse kaitse; 2) energiavarustuse kindlustamine, süsinikuheite vähendamise toetamine ning üleminek rohe- ja ringmajandusele; 3) juhtivate turgude loomine ja innovatsiooni edendamine ning 4) õigusraamistiku lihtsustamine.

Tegevuskavale on lisatud kemikaale käsitlev seadusandlik koondettepanek,⁴ et lihtsustada näiteks märgistamisnõudeid, ning delegeeritud õigusakt vähese süsinikuheitega vesiniku

(1) Hinnangute kohaselt on nende suurte rajatiste sulgemise tõttu kaotatud 10 000–20 000 töökohta.

(2) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi konkurentsivõime kompass“, COM(2025) 30 final.

(3) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühtne tegevuskava“, COM(2025) 85 final.

(4) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1272/2008, (EÜ) nr 1223/2009 ja (EL) 2019/1009 seoses kemikaalide suhtes kehtivate teatavate nõuete ja menetluste lihtsustamisega, COM(2025) 531.

kohta⁵. Tegevuskava täiendab ettepanek Euroopa Kemikaaliameti (edaspidi „ECHA“) alusmääruse kohta,⁶ millega lihtsustatakse veelgi kemikaalide õigusraamistiku juhtimist.

2. VASTUPANUVÕIME TUGEVDAMINE

2.1. Kriitilise tähtsusega tootmise säilitamine ELis

EL peab säilitama oma kemikaalide tootmise põhivõimsuse ja seda ajakohastama, et tugevdada oma konkurentsivõimet ja säilitada vastupanuvõime. Peamised lähteained, nagu naftakeemiasaadused, ammoniaak ja kloor, on paljude väärtusahelate alguspunkt, alates ravimitest kuni akudeni. Siiski on EL viimase kolme aasta jooksul kaotanud vähemalt 8–10 % oma krakkimisvõimsusest ning arvestades võimalikke tulevasi sulgemisi, oleks kogukahju rohkem kui 20 % 2021. aasta võimsusest. Enamik ELi allesjäänud krakkimistehaseid, mis on koondunud vähestesse piirkondadesse ja on sageli ühendatud naftarafineerimistehastega, on vananenud, sõltuvad suurel määral toorbensiinist kui esmasest lähteainest ning on vähem tõhusad kui nende ülemaailmsed konkurendid⁷.

Need struktuursed puudused ei iseloomusta ainult aurkrakkimistehaseid. Palju on suletud teisigi kriitilisi tootmisrajatisi,⁸ mis mõjutab kogu keemistööstuse ökosüsteemi. See mõjutab valdkondi nagu plast, polümeerid ning tarbe- ja erikemikaalid, ent seab ohtu ka kuni 200 000 otsest töökohta⁹.

Selleks et säilitada strateegiline tootmisvõimsus ja väärtusahelad ning neid ajakohastada, vähendada sektori süsinikuheidet ja sõltuvust¹⁰ ning meelitada ligi õigeid oskusi, loob komisjon **kriitilise tähtsusega kemikaalide liidu**¹¹. See liit toimib strateegilise raamistikuna, mis võimaldab teha liikmesriikide ja sidusrühmadega koostööd, et kaardistada ja käsitleda sektori tootmisvõimsuse vähendamisega seotud riske. Samuti hõlbustab kemikaalide liit arutelu suurimate kaubandusprobleemide üle, nagu ülemaailmsed võrdsete võimaluste moonutused, tarneahela sõltuvus ja intellektuaalomandi õiguste küsimused, ning aitab tööstusel ja komisjonil varakult avastada võimalikku kahjulikku impordi kasvu. Selles töös lähtutakse keemiatööstuse üleminekujuhustest.

Kemikaalide liit aitab välja töötada **kriteeriumid** selliste ELi **keemiatööstuse tootmiskohtade ja molekulide kindlakstegemiseks**, mis on ELi strateegiliste eesmärkide täitmiseks kriitilise tähtsusega. Kriteeriumid peaksid kajastama nende kohtade ja molekulide olulisust järgmise etapi strateegiliste sektorite jaoks ning ELi kaubandussõltuvuse taset. Tuginedes teiste strateegiliste tootmisharude, näiteks toorme- või nullnetotööstuse kogemustele, võiks kemikaalide liit ka uurida keemiaspektori jaoks olulisi uusi vastupanuvõime tegureid, nagu liidu väärtusahelate jaoks kriitiliselt tähtsad

(5) Komisjoni delegeeritud määrus (EL) .../..., millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1788, määraes kindlaks vähese süsinikuheidetega kütustega saavutatava kasvuhoonegaaside heite vähendamise hindamise meetodika, C(2025) 4674.

(6) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Kemikaaliametit ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1907/2006, (EL) nr 528/2012, (EL) nr 649/2012 ja (EL) 2019/1021 (COM(2025) 386).

(7) Eelkõige USAs ja Lähis-Idas levinud etaani krakkimise tehased.

(8) Muu hulgas olefiinide, aromaatsete ühendite, metanooli, ammoniaagi ja kloori tootmise rajatised.

(9) Euroopa Keemiatööstuse Nõukogu (CEFIC) aruanne „The Competitiveness of the EU Chemical Industry“ (ELi keemiatööstuse konkurentsivõime).

(10) Näiteks väetistest.

(11) Koosõlas konkurentsieeskirjade ja ELi rahvusvaheliste kohustustega.

tootmiskohad, mida on väga raske asendada või mille asendamine on võimalik vaid piiratud määral.

Nende kriteeriumide alusel aitab kemikaalide liit **kaardistada kriitilisi molekule**, näiteks neid, mis on hädavajalikud strateegiliste väärtusahelate jaoks ja sõltuvad ühestainsast kolmandast riigist või mõnest tarnijast¹². Selliste molekulide seiret tollijärelevalvesüsteemi raames oleks kasulik tõhustada ja see võiks olla aluseks võimalikule seadusandlikule ettepanekule.

Kemikaalide liit toetab ka ELi ja liikmesriike investeerimisprioriteetide kooskõlastamisel ning suunab ELi toetusmehhanismide koordineerimist riiklike projektidega, sealhulgas selliste oluliste projektidega, mis pakuvad üleeuroopalist huvi. Kaks võimalikku üleeuroopalist huvi pakkuvat tähtsat projekti võivad olla keemiasektorile kasulikud. Esiteks uurib üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide Euroopa ühisfoorum võimalike projektide kindlakstegemiseks biotehnoloogia väärtusahelat. Teiseks kiitis foorum heaks ringluspõhiselt toodetavate kõrgtehnoloogiliste materjalide projekti, mida praegu kavandatakse. Liikmesriigid võivad kavandada abimeetmeid, et toetada puhtale energiale üleminekuks hädavajalikku tehnoloogiat käsitlevaid üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte või olulisi taristuprojekte. Üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti teke oleneb osalevate liikmesriikide fiskaalvõimekusest.

Kolmandaks aitab komisjon liikmesriikidel ja piirkondadel määrata kindlaks **ELi kriitilise tähtsusega kemikaalide tootmiskohad**. Need tugineksid juba olemasolevatele tööstusklastritele ja -platvormidele, nagu Euroopa keemiatööstuspiirkondade võrgustik. Sellistel kohalikel tööstusökosüsteemidel on tähtis roll vastupanuvõimeliste väärtusahelate säilitamisel sektorites nagu puhas tehnoloogia, lennundus, kaitse või tervishoid – sektorid, kus on vaja paindlikku ja ajakohastatud tootmisbaasi.

Paljud neist tootmiskohtadest vajavad investeringuid ajakohastamiseks, saasteainetest puhastamiseks ja süsinikuheite vähendamiseks, millega samal ajal suurendatakse konkurentsivõimet. Koosõlas riigiabi eeskirjadega tuleks teha asjakohasel juhul kättesaadavaks sihipärane abi sulgemisohus tootmiskohtade ajakohastamiseks ja nende rohepöörde hõlbustamiseks.

Kogu ELis on ligikaudu 150 keemiatööstusparki. Nendes on ühendatud tööstustegevus, töökohad ning tipp- ja innovatsioonikeskused. Komisjon aitab kaitsta ja toetada nende ökosüsteemide arengut ajakohastamise ja süsinikuheite vähendamise kaudu, kasutades rahastamist ühtekuuluvusfondist nii kehtiva õigusraamistiku alusel kui ka vastavalt kavandatud teatisele ajakohastatud ühtekuuluvuspoliitika kohta¹³. Ta võtab arvesse kogemusi, mis saadi õiglase ülemineku fondi raames süsinikuheite vähendamisel, täiend- ja ümberõppest, suutlikkuse suurendamisest, innovatsioonifondist ja InvestEUst. Praegu toetab komisjon keemiatööstuse süsinikuheite vähendamist juba õiglase ülemineku fondi ja õiglase ülemineku protsessi kaudu.

Investeeringuid võiks toetada ELi kriitilise tähtsusega kemikaalide tootmiskohti käsitlevate piirkondlike kavade koosloomise kaudu, tuues kokku tööstuse, akadeemilised ringkonnad, idufirmad ja piirkondlikud ametiasutused. Selle tulemusel peaks kohalikul vajadused paremini sobitatama olemasolevate ressursside, taristute ja vahenditega ning see võimaldaks uuenduslikel ettevõtetel ja idufirmadel luua uusi lahendusi kriitilise tähtsusega

⁽¹²⁾ Kriitiliste toormete kohta vt toormete infosüsteem RMIS aadressil <https://rmis.jrc.ec.europa.eu/>.

⁽¹³⁾ Komisjoni 1. aprilli 2025. aasta teatis „Ajakohastatud ühtekuuluvuspoliitika: vahehindamine“, COM(2025) 163 final.

tootmisprotsesside ajakohastamiseks, süsinikuheite vähendamise, digiülemineku ja ringluspõhisuse kiirendamiseks ning ohutamate ja kestlikumate kemikaalide soodustamiseks. Selline koostöö võib aidata parandada sünergiat ELi rahastamisvahenditega. Sellega seoses võiks komisjon teavitada liikmesriike asjakohastest rahastamisvõimalustest ja vähendada ohtu, et paljutootavad projektid jäävad halduskeerukuse või killustatud toetuse tõttu kahe silma vahele.

Käesolev algatus aitab anda haldusabi ka muude meetmete puhul, näiteks teaduse ja tööstuse vahelise koostöö tugevdamine, innovatsiooni edendamine, VKEde toetamine ning kohaliku tööjõu täiend- ja ümberõpe¹⁴.

Praeguse tegevuskava rakendamisel tuginetakse ka konkurentsivõime kompassis esitatud konkurentsivõime koordineerimise töövahendile, et vähendada sektori sõltuvust välisteguritest ning toetada selle üleminekut kestlikumale ja konkurentsivõimelisemale tulevikule.

Komisjon:

- loob ELi tasandil kriitilise tähtsusega kemikaalide liidu kui strateegilise katusstruktuuri koostööks liikmesriikide ja sidusrühmadega, et tegeleda tootmisvõimsuse vähendamisest tulenevate riskidega sektoris ja arutada peamisi kaubandusprobleeme (2025. aasta 4. kvartal).

Kemikaalide liit:

- võimaldab toetada liikmesriike ja sidusrühmi, et välja töötada kriteeriumid kriitiliste tootmiskohtade ja molekulide kindlakstegemiseks ELis (2025. aasta 4. kvartal);
- abistab liikmesriike ja sidusrühmi kriitiliste molekulide kaardistamisel, mis on aluseks tollijärelevalvesüsteemi raames toimuvale tõhustatud seirele ja tarnete mitmekesistamisele ning võimalikule seadusandlikule ettepanekule kriitiliste molekulide kohta (2026);
- aitab liikmesriikidel ja piirkondadel võtta kasutusele ELi kriitilise tähtsusega kemikaalide tootmiskohad, et hõlbustada investeeringuid ja innovatsiooni, parandada juurdepääsu rahastamisele ning aidata ajakohastada kriitilist tootmisvõimsust (2026).

2.2. Rahvusvaheline kaubandus: uute turgude avamine ja ELi tööstuse kaitse

Euroopa keemiatööstus on juhtiv eksportija ja peamine panustaja Euroopa kaubandusbilanssi. 2023. aastal oli EList pärit kemikaalide (v.a farmaatsiatooted ja ravimid) ekspordi väärtus 285 miljardit eurot, samas kui impordi väärtus oli 241 miljardit eurot. ELi kaubandusbilansi ülejääk tuleneb peamiselt järgmise etapi segmentidest (tarbijad ja erikemikaalid), polümeeridest ja vaheainetest, samas kui kaubandusbilansi puudujääk eelnevates segmentides kajastab ELi sõltuvust imporditud energiast ja lähteainete saamiseks töödeldavatest ainetest (fossiilenergia ja lähteained, bioressursipõhised lähteained), mida kasutatakse muude kemikaalide tootmiseks.

(¹⁴) Oskuste pakti raames on Euroopa keemiatööstuspiirkondade võrgustiku juhitud piirkondliku partnerluse peamine kohustus aidata piirkondadel toime tulla probleemidega, mis tulenevad tööstuse üleminekust rohe- ja digipöörde tavadele.

Tööstuse konkurentsivõime taastamiseks ELis ja rahvusvahelisel tasandil on väga tähtis nii ekspordi kui ka impordi pääs ülemereturgudele koos võrdsete võimaluste tugevdamisega, näiteks intellektuaalomandi kaitse valdkonnas. Selle saavutamiseks võtab EL sektoripõhiseid meetmeid, mida on kirjeldatud allpool.

Eksporditurgudele juurdepääsu tagamine

Komisjon jätkab ELi vabakaubanduslepingute võrgustiku laiendamist, et vähendada kaubandustõkkeid ja hinnata kehtivate kaubanduslepingute asjakohaseid aspekte eesmärgiga edendada kemikaalidega kauplemist, sealhulgas tagada juurdepääs keemiatööstuse jaoks vajalikule toormele.

Kui vabakaubanduslepingud ei ole veel võimalikud, püüab komisjon koostöös sidusrühmadega toetada keemiatööstust muus vormis lepingutega, et hõlbustada turulepääsu ja edendada kaubandust meie partneritega tehtava koostöö alternatiivsete kohandatud vormide kaudu. Nende koostöövormide hulka võivad kuuluda valdkondlikud regulatiivsed koostöölepingud, mille eesmärk on vähendada tarbetuid tõkkeid kemikaalidega kauplemise lihtsustamiseks, samuti kriitilise toorme alased strateegilised partnerlused või puhta kaubanduse ja keskkonnasäästlike investeeringute partnerlused, et tagada kriitilise toorme tarneahela mitmekesistamine.

Kaubanduse kaitse

Kui see on põhjendatud, jätkab komisjon kaubanduse kaitsevahendite, näiteks dumpingu- või subsiidiumivastaste meetmete ja kaitsemeetmete kiiret ja tõhusat kasutamist. See peaks kaitsma meie tööstust ebaausa ülemaailmse konkurentsi eest ja tagama, et meie turg ei ole ümbersuunatava kaubavahetuse ega riikide põhjustatud ülemaailmse liigse tootmisvõimsuse ekspordisihikoht.

Ajavahemikul 1. jaanuarist 2024 kuni 30. juunini 2025 algatas komisjon 18 kaubanduskaitset käsitlevat uurimist seoses kemikaalide impordiga kolmandatest riikidest. Lisaks oli 30. juuni 2025. aasta seisuga kemikaalidega seotud kehtivaid meetmeid 46. Enamik neist juhtumitest on seotud Hiinast pärit impordiga, mis on tõenäoliselt tingitud ulatuslikust liigsest tootmisvõimsusest. Samal ajal kui ELi tootmisharu kulud kasvasid, alandasid Hiina tootjad järsult oma hindu. See hinnalangus ei ole kuidagi seotud ülemaailmse toormeturu suundumustega ja viitab dumpinguhinnaga müügile.

Komisjon tugevdab ELi kaubanduse kaitsevahendeid, et reageerida kiiremini ja tulemuslikumalt ebaõiglasele hinnakujundusele keemiasektoris. Samuti suurendab ta kaubanduse kaitsevahendite kasutamise kiirust ja tõhusust, sealhulgas selliste ebaõiglaste tavade avastamiseks keemiatööstuse liiduga tehtava tiheda koostöö kaudu. Komisjon jätkab otsustavat tegutsemist dumpinguvastastest meetmetest kõrvalhoidmise vastu, kohaldades kõrvalhoidmisvastaseid menetlusi.

Selleks et tagada täpsetel andmetel põhinevad õigeaegsed meetmed, jätkab komisjon kemikaalide impordi tähelepanelikku jälgimist nii hiljuti loodud impordi järelevalve rakkerühma kui ka 2025. aasta märtsis teatavate tööstuskemikaalide järelevalveks kehtestatud erisüsteemi kaudu. Seiret laiendatakse täiendavatele molekulidele, kui selles on kokku lepitud, eelkõige kriitiliste molekulide loetellu kuuluvatele molekulidele.

Toll ja turujärelevalve

ELi turule lastavad importtooted peavad vastama samadele eeskirjadele kui ELis valmistatud tooted. See on usaldusväärsuse, tööstuse vastupanuvõime ja tarbijakaitse küsimus. EL ja selle liikmesriigid tõhustavad kemikaale käsitlevate ELi õigusaktide jõustamist, et kõrvaldada lüngad, mis võimaldavad nõuetele mittevastavat importi, eelkõige veebiplatvormide või reguleerimata vahendajate kaudu, sest see võib moonutada konkurentsi ja kahjustab nõudeid järgivaid ELi tootjaid. Selle eesmärgi toetamisel on oma osa digitaalsel tootepassil, millega parandatakse läbipaistvust väärtusahelates ning pakutakse usaldusväärsset ja võrreldavat teavet nii ELi kui ka kolmandate riikide toodete kohta.

See eeldab piirikontrolli tõhustamist, sealhulgas tollireformi ja parema turujärelevalve kaudu. Lisaks peaks EL üle minema kemikaalide sihipärasele ja riskipõhisele kontrollile, arendades edasi selliseid algatusi, nagu on kirjeldatud e-kaubandust käsitlevas teatises¹⁵. See hõlmab täitmise tagamise valdkonnas ühtlustatud prioriteetide väljatöötamist, näiteks toodetes sisalduvate ainete, piiratud kasutusega kemikaalide või valesti märgistatud segude kontroll. Need jõupingutused aitavad tagada, et ELi sisenevad tooted ei ole vastuolus ohutuseeskirjadega, ei löö alla siseturu hindu ega vähenda soovi tegeleda innovatsiooniga. Nagu on märgitud ühtse turu strateegias, on komisjon kohustunud võtma tõhusaid meetmeid toodete nõuetelevastavuse suurendamiseks, kasutades ära koostoitmet ELi ning riiklike tolli- ja turujärelevalveasutuste suutlikkusega ning luues võimaluse korral ELi turujärelevalveasutuse¹⁶.

Selleks et tugevdada imporditud kaupade vastavust asjakohastele ELi eeskirjadele, tugevdab komisjon jõustamist, täiustades koostööd ja teabevahetust riiklike ametiasutuste, ECHA ja tolliasutuste vahel. See hõlmab koordineerimise suurendamist halduskoostöörühmade (ADCO) kaudu ning selliste süsteemide tõhustamist nagu turujärelevalve info- ja teavitussüsteem (ICSMS) ja kiirhoiatussüsteem „Safety Gate“. Lisaks edendab komisjon kehtivate eeskirjade, sealhulgas REACH-määruse kohaste eeskirjade tõhusamat jõustamist Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna ja selle tulevase lõimimise kaudu tolliliidu reformi ja ELi tolliandmekeskuse kontekstis, samuti muude tollisüsteemide kaudu. Ka kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) järgmine, s.o 2026.–2029. aasta tsükkel annab võimaluse tugevdada võltsitud kaupade, sealhulgas võltsitud kemikaalide vastast raamistikku.¹⁷

Komisjon:

- jätkab koostööd rahvusvaheliste partneritega, et tagada juurdepääs ülemaailmsetele turgudele, püüdes sõlmida valdkondlikke koostöölepinguid seal, kus vabakaubanduslepinguid ei saa sõlmida;
- tugevdab kemikaalide seiret impordi järelevalve rakkerühma raames, sealhulgas kaubanduse kaitsemeetmeid, et avastada võimalik kahjulik impordi kasv varakult (2025. aasta 3. kvartal);
- toetab kemikaalide ühtlustatud riskipõhise kontrolli väljatöötamist, et tugevdada imporditud kaupade vastavust asjakohastele ELi eeskirjadele (2025. aasta 4. kvartal);

(¹⁵) Terviklik ELi meetmepakett turvalise ja kestliku e-kaubanduse toetuseks, COM(2025) 37 final.

(¹⁶) COM(2025) 500 final.

(¹⁷) Vt ka komisjoni 5. veebruari 2025. aasta teatis „Terviklik ELi meetmepakett turvalise ja kestliku e-kaubanduse toetuseks“, COM(2025) 37 final, lk 12.

- koordineerib jõustamis- ja turujärelevalvemeetmete paketti, sealhulgas REACHi määruse integreerimise kaudu Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna ning selle tulevase tolliliidu reformi ja ELi tolliandmekeskuse ja muude tollisüsteemide kooskõlastamise kontekstis, ning seades kemikaalid riiklikes turujärelevalve töökavades prioriteediks (2025. aasta 4. kvartal).

3. TASKUKOHASE ENERGIAVARUSTUSE TAGAMINE JA SÜSINIKUHEITE VÄHENDAMISE TOETAMINE

Kõrged energiahinnad kahjustavad märkimisväärselt ELis asuvate kemikaalitootjate kulupõhist konkurentsivõimet. Energiale kulub ligikaudu 75 % ELi naftakeemiaspektori tootmiskuludest. Maagaasile kulub üle 70 % ammoniaagi muutuvkuludest ja elektrile kulub üle 60 % tööstuse tootmiskuludest. Olulist kasu toovad suuremad investeeringud uue Vahemere piirkonna leppe kohastes ühendustesse ja tarneahelatesse lõunanaabruse partneritega.

Keemiatööstus sõltub imporditud fossiilkütustest mitte ainult energiaallikana, näiteks soojust tootmiseks tootmisprotsessides, vaid ka enamiku keemiatoodete toorainesisendina. Selline kahekordne sõltuvus muudab sektori fossiilkütuste hindade volatiilsuse ja tarneahela häirete suhtes iseäranis haavatavaks. Kuigi ELi keemiatööstus peaks nendest sõltuvustest järk-järgult vabanema, on vajalik, et üleminekupoliitikas võetaks arvesse sektori praeguseid energia- ja lähteainevajadusi, et tagada vastupanuvõime, süsinikuheite vähendamine ja konkurentsivõime.

3.1. Taskukohase energiavarustuse tagamine

2025. aasta veebruaris vastu võetud taskukohase energia tegevuskava¹⁸ eesmärk on pakkuda Euroopa energiatarbijatele, sealhulgas keemiatööstusele, madalamaid hindu. Komisjon jätkab ka ELi ettevõtjate gaasinõudluse koondamist, et vähendada üldisi energiakulusid.

ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) kaudsete kulude hüvitamist käsitlevad riigiabi suunised¹⁹ võimaldavad liikmesriikidel hüvitada teatavatele energiamahukatele sektoritele (sealhulgas valitud keemiaspektori valdkondadele või toodetele, nagu rafineeritud naftatooted, teatavad anorgaanilised põhikemikaalid, teatavad tööstusgaasid või polüetüleen) elektrihindade tõusu, mis on tingitud ELi HKS-i kohaldamisest. Praegune riigiabi raamistik ei hõlma mõningaid keemiaspektori valdkondi. Kuna aga raamistiku kehtestamise ajal tehtud hinnaproгноosid ei kajasta enam praeguseid turutingimusi ja hinnad mõjutavad nüüd ka selliseid valdkondi nagu orgaanilised kemikaalid või väetised, ajakohastab komisjon aasta lõpuks HKS-i riigiabi suuniseid, et lisada sellesse muu hulgas täiendavad keemiaspektori valdkonnad.

Ühtlasi võimaldab puhta tööstuse kokkuleppega seotud riigiabi raamistik (CISAF)²⁰ liikmesriikidel ajutiselt vähendada kaubandusega seotud energiamahukate tootmisharude elektrikuludid miinimumhinnani 50 eurot/MWh, tingimusel et nad reinvesteervad

⁽¹⁸⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Taskukohase energia tegevuskava „Energialiidu tõelise väärtuse ärakasutamine taskukohase tõhusalt toodetud puhta energia tagamiseks kõikidele eurooplastele“, COM(2025) 79 final.

⁽¹⁹⁾ Komisjoni teatis „Suunised, mis käsitlevad teatavaid riigiabi meetmeid kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemis pärast 2021. aastat, C(2020) 6400 final).

⁽²⁰⁾ Komisjoni teatis „Puhta tööstuse kokkuleppe toetamiseks võetavate riigiabi meetmete raamistik“ (puhta tööstuse kokkuleppe riigiabi raamistik), C(2025) 7600.

süsinikuheite vähendamisse. Raamistik võimaldab anda riigiabi ka mitmesuguste süsinikuheite vähendamise tehnoloogialahenduste (näiteks elektrifitseerimine, vesinik, biomass, süsinikdioksiidi kogumine, kasutamine ja säilitamine) kasutuselevõtuks ning puhta energia või süsinikuheite vähendamise projektidesse tehtavate investeeringutega seotud riskide vähendamiseks. Üldiselt aitavad need meetmed teha investeeringuid süsinikuheite vähendamiseks, et leevendada praegust energiakulude survet ja toetada kemikaalide jätkuvat tootmist ELis.

Kiirem lubade andmine

Keemiatööstus vajab sageli uute rajatiste ehitamist või olemasoleva taristu moderniseerimist. Selleks on vaja uusi lube.

EL on juba kehtestanud õigusaktid, et kiirendada ja ühtlustada teatavate tööstusrajatiste loamenetlust nullnetotööstuse määruse²¹ ja tööstusheidete direktiivi²² läbivaatamise kaudu. Läbivaadatud tööstusheidete direktiiviga²³ loodi uus tööstuspöörde ja tööstusheite innovatsioonikeskus (INCITE). Keskus teeb kindlaks ja hindab uuenduslikku tehnikat, et näidata selle potentsiaali ja edendada selle laialdasemat kasutuselevõttu. Kõige tõhusam ja elujõulisem uuenduslik tehnika lisatakse parimat võimalikku tehnikat käsitlevatesse järeldustesse.

Kaitsevalmiduse paketi tegi komisjon ettepaneku kaitsevalmiduse lubade andmise kiirkorra kohta, et kiireloomulistele julgeolekuvajadustele reageerimiseks võimaldada kiiresti suurendada tööstuslikku võimekust. Tuginedes nullnetotööstuse määrusega seotud kogemustele, teeb komisjon käesoleva aasta jooksul ettepaneku võtta vastu õigusakt tööstuse süsinikuheite kiiremaks vähendamiseks, mis sisaldab konkreetseid meetmeid energiamahukate tööstusharude süsinikuheite vähendamise seotud kitsaskohtade kõrvaldamiseks. Keskkonnamõju hindamisega seotud loaprobleeme käsitletakse keskkonnavalides koondõigusaktis 2025. aasta neljandas kvartalis.

Elektrifitseerimisprojektide kasutuselevõtu kiirendamiseks on vaja kiirendada keemiatehaste juurdepääsu võrgule, tagades neile võimaluse kiiresti hankida puhast energiat oma tootmisprotsesside ümberkujundamiseks. Osana Euroopa võrgupaketist teeb komisjon 2025. aastal ettepaneku meetmete kohta, millega kiirendada juurdepääsu võrkudele, salvestamisele ja taastuvatele energiaallikatele.

Vesinik

Peale elektritootmise on vesinik vajalik ELi keemiatööstuse kulutõhusaks ümberkujundamiseks. Vesiniku tootja ja tarbijana on keemiasektor heas positsioonis, et toetada vesinikumajanduse arengut ELis. Vesinik on väga tähtis mitmesuguste keemiatoodete süsinikuheite vähendamiseks, näiteks vähese süsinikuheitega lämmastikväetiste tootmise kaudu.

Komisjon toetab taastuvallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega vesiniku kasutuselevõttu ning sellega seotud taristu arendamist. Komisjon on algatanud ka uuringu vesinikuraamistiku tulemuslikkuse hindamiseks, et teha kindlaks võimalikud takistused

(²¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1735, millega kehtestatakse meetmete raamistik Euroopa nullnetotehnoloogia toodete tootmise ökosüsteemi tugevdamiseks, ELT L, 2024/1735, 28.6.2024.

(²²) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstus- ja loomakasvatuseheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll).

(²³) Mida on muudetud direktiiviga (EL) 2024/1785.

taastuvallikatest toodetud vesiniku laiemal kasutamisel ja hinnata selle õigusraamistiku kohandamise vajalikkust.

Ühtlasi korraldatakse peagi vesinikupanga raames kolmas projektikonkurss, et toetada vesiniku tootmist Euroopas. Käesoleva tegevuskavaga samal päeval võtab komisjon vastu ka delegeeritud õigusakti vähese süsinikuheitega vesiniku kohta, et tagada investoritele kindlustunne ja edendada nende tehnoloogialahenduste kasutuselevõttu. Vesiniku tootmine ja tarnimine on ka tulevase Vahemere piirkonna energia ja puhta tehnoloogia alase koostöö algatuse üks peamisi eesmärke.

Lisaks muudele toetusvormidele on ajakohastatud ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise eeskirju, et tagada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vastaste kaitsemeetmete tehnoloogiline neutraalsus. Seepärast võib nüüd vesiniku tootmisele elektrolüüsi teel eraldada ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikuid tasuta traditsiooniliste tehnoloogialahendustega samal võrdlustasemel.

Komisjon:

- ajakohastab HKSi kaudsete kulude hüvitamist käsitlevaid riigiabi suuniseid, et lisada nendesse täiendavad kemikaalid (2025. aasta 4. kvartal);
- teeb ettepaneku tegeleda keskkonnavalase koondõigusakti raames keskkonnalube puudutavate probleemidega, sealhulgas süsinikuheite vähendamise projektide puhul (2025. aasta 4. kvartal);
- teeb tööstuse süsinikuheite kiiremaks vähendamiseks kavandatavas õigusaktis ettepaneku kiirendada ja ühtlustada süsinikuheite vähendamise projektidega seotud muid lubade andmise aspekte (sealhulgas digitaliseerimine) (2025. aasta 4. kvartal);
- teeb ettepaneku hõlbustada energiamahuka tööstuse elektrifitseerimise projektide juurdepääsu elektrivõrgule (2025. aasta 4. kvartal).

3.2. Süsinikuheite vähendamise ja ringmajandusele ülemineku toetamine

Kliimaneutraalsuse eesmärkide saavutamiseks ja üleminekuks ringmajanduse mudelile on vaja investeringuid. Samal ajal pakub üleminek ohutumatele ja keskkonnasõbralikumatele kemikaalidele märkimisväärsed võimalusi ELi keemiatööstusele ja tootmisahela järgmise etapi kasutajatele.

Keemiatööstus kui üks sektoritest, kus heidet on raske vähendada, vajab süsinikuheite vähendamiseks tehnoloogianeutraalset, järkjärgulist ja üleminekul põhinevat lähenemisviisi. Sektori ümberkujundamisel on olulised eelkõige üleminekulahendused, näiteks etaani krakkimise seadmed.

Lisaks nõuab kliimaneutraalsuse saavutamine ja strateegilise sõltuvuse vähendamine järkjärgulist loobumist nii fossiilenergiast kui ka esmastest fossiilsetest lähteainetest, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav. Selleks on vaja alternatiivseid puhta süsiniku allikaid, nagu biomass ja ringlussevõetud jäätmed, ning süsinikdioksiidi kogumisel ja kasutamisel tekkivat süsinikku. Selleks töötab komisjon välja stiimulid, et luua elujõuline ärimudel ELi keemiatööstuse puhtale energiale üleminekuks.

ELi rahaline toetus

ELi eelarvest toetatakse innovatsiooni- ja süsinikuheite vähendamise projekte kõigis eri innovatsioonietappides.

Programmi „Euroopa horisont“ 2026.–2027. aasta tööprogrammist toetatakse ligikaudu 370 miljoni euroga tööstuse süsinikuheite vähendamist varasemates innovatsioonietappides. Lisaks korraldab komisjon puhta tööstuse kokkuleppes teatatu kohaselt programmi „Euroopa horisont“ juhtprojektide konkursi, mille maht on 600 miljonit eurot ja millega toetatakse kasutuselevõtuks valmis olevaid projekte. Konkurss täiendab käimasolevaid teadusuuringute ja innovatsiooni alaseid jõupingutusi, mida rahastatakse programmist „Euroopa horisont“, ning selle eesmärk on soodustada sünergiat teadusuuringute ja investeeringute raamprogrammi ning innovatsioonifondi vahel, et luua projektide elluviimise ahel alates teadusuuringutest ja innovatsioonist kuni kasutuselevõtni. Konkurss on mõeldud kõigile energiamahukatele tööstusharudele, sealhulgas keemiatööstusele.

ELi HKSi raames loodud innovatsioonifond pakub stiimuleid tööstuse süsinikuheite vähendamisse investeerimiseks. HKSi 2026. aasta läbivaatamisel võtab komisjon arvesse energiamahukate tööstusharude eripära ja teeb ettepaneku lisada töövahendite hulka tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu eesmärgiga rahastada tööstuse süsinikuheite vähendamist kuni 100 miljardi euroga. 2025. aastal alustatakse uue tööstuse süsinikuheite vähendamise rahastu katseprojekti elluviimist. Selle raames korraldatakse 1 miljardi euro suurune enampakkumine peamiste tööstusprotsesside, eelkõige tööstussoojuse süsinikuheite vähendamiseks, mis on ka keemiasektoris üks suurimaid energiatarbijaid ja kasvuhoonegaaside heite põhjustajaid²⁴.

InvestEU fond kaasab avaliku ja erasektori investeeringuid innovatsiooni ja puhtale energiale üleminekusse, sealhulgas toetades puhta tehnoloogia valdkonna idu- ja kasvufirmasid. InvestEU määruse muudatusega, mida kaasseadusandjad praegu arutavad, tehti ettepanek suurendada InvestEU fondi ja selle pakkumisi turul (eelkõige tagatised, riskikapitalilaenud ja omakapitalipõhised finantstooted), kaasates 50 miljardit eurot lisainvesteeringuid, et toetada ka Euroopa Investeeringuspanga Grupi elluviidavaid puhta tööstuse kokkuleppe eesmärke ja algatusi, nagu TechEU. Läbivaadatud InvestEU fondil on võimalik toetada energiamahukatele tööstusharudele kasulikke investeeringuid, näiteks toetades elektrivõrguseadmeid, puhta tehnoloogia tagatise ja ettevõtete taastuvenergia ostu lepinguid.

Süsinikuheite vähendamiseks tehtavaid jõupingutusi toetab tulevane konkurentsivõime fond. Samuti võib luua sihtotstarbelise avaliku ja erasektori algatuse, et soodustada investeeringuid keemiasektori moderniseerimisse. See ei piira järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku paketi kohaldamist.

Biomajandus ja biomass

Bioressursipõhised lähteained võivad olla mõistlik alternatiiv fossiilse süsiniku rikkale materjalile²⁵. Kui neid kavandatakse õigesti ning kasutatakse kohalikul ja kestlikul hangitud bioressursipõhiseid materjale, võib nii vähendada sõltuvust ülemaailmsetest väärtusahelatest (nt asendades maagaasi biogaasi ja biomassiga) ja kasvuhoonegaaside heidet.

⁽²⁴⁾ cfde57b3-d80f-43e1-9ee4-cd96c42c6ca8_en.

⁽²⁵⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tuleviku ülesehitamine loodusega: biotehnoloogia ja biotootmise hoogustamine ELis“ COM(2024) 137 final.

Bioressursipõhiste alternatiivide kasutamine võimaldab toota ohutumaid ja kestlikumaid kemikaale. Näiteks kasutatakse mikroobse fermentatsiooni korral mikroorganisme, et muundada suhkrud ja taimne materjal väärtuslikeks kemikaalideks, vähendades vajadust naftapõhiste protsesside järele. Ensümaatiliste protsesside ensüüme kasutatakse üha enam kemikaalide bioressursipõhises tootmises katalüsaatoritena, mis soodustavad kestlikumaid reaktsioone. Sageli vajavad need protsessid vähem energiat ja tekitavad vähem kahjulikke kõrvalsaadusi kui traditsioonilised meetodid.

Tehnoloogia areng võimaldab ettevõtetel muundada jääkmaterjale ja vääringdada selliseid jäätmeid nagu põllumajandusjäätgid ja toidujäätmed, väärtuslikeks bioressursipõhisteks kemikaalideks ja bioväetisteks. See vähendab vajadust esmase toorme järele ja vääringdab jäätmeid. Ühtlasi on praegust tootmisvõimsust võimalik rakendada alternatiivsete lähteainete ja bioressursipõhiste materjalide kasutamiseks. Samal ajal tuleb tagada elurikkuse kaitse ja toiduga kindlustatus.

Peatse **biomajanduse strateegiaga** (2025. aasta 4. kvartal) püütakse parandada ressursitõhusust ja kasutada ära fossiilseid materjale asendavate bioressursipõhiste materjalide ja nendega seotud tööstusharude märkimisväärtset kasvupotentsiaali. Seeläbi võib veelgi väheneda ELi keemiatööstuse sõltuvus imporditud toormest. Strateegias määratakse kindlaks kestlike bioressursipõhiste materjalide tootmise laiendamise visioon ja suunad, arendatakse biotehnoloogiat ning edendatakse innovatsiooni ja investeringuid väärtuslikesse rakendusviisidesse, sealhulgas kemikaalide valdkonnas. Strateegias uuritakse ka seda, kuidas tagada keemiatööstuse juurdepääs biomaterjalile lisaväärtusega kasutuseladel, nagu biokemikaalid.

Komisjon on juba rõhutanud²⁶ kestliku biomassi kui alternatiivse lähteaine²⁷ potentsiaali, pakkudes võimalust bioressursipõhised tooted vabatahtlikult märgistada, et luua juhtivaid turge. Ta uurib täiendavaid võimalusi, et stimuleerida kestliku biomassi kasutamist lähteainena.

Ringluspõhisuse toetamine

Keemiline ringlussevõtt võib osutada tähtsaks, et vähendada plasti tootmisel ELi sõltuvust esmastest fossiilsetest ressurssidest ja vääringdada olelusringi lõppu jõudnud tooteid. Näiteks võib keemilisest ringlussevõttust eriti kasu olla raskesti ringlusse võetavate plastijäätmete puhul, mis ei sobi mehaaniliseks ringlussevõtuks või mille puhul tuleb täita kvaliteedi erinõuded. See aitaks saavutada ELi eesmärgi seoses plastijäätmete ringlussevõetuga ja plastmaterjalise ringlussevõetud materjali sisalduse suurendamisega.

Komisjon korraldab avaliku konsultatsiooni ühekordsete plasttoodete direktiivi²⁸ kohase rakendusakti üle, et soodustada tõhusat keemilist ringlussevõttu ning luua selge, teaduspõhine ja tehnoloogiliselt neutraalne massibilansisüsteemi alusel jaotamise raamistik. Selle eesmärk on võtta arvesse keemiliselt ringlusse võetud materjali sisaldust,

(²⁶) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tuleviku ülesehitamine loodusega: biotehnoloogia ja biotootmise hoogustamine ELis“ COM(2024) 137 final.

(²⁷) Vt ka 2025. aasta veebruaris vastu võetud ELi põllumajanduse ja toidutootmise visioon, milles on esitatud väljaavaated biomajanduse laiendamiseks, kõrvalsaaduste ja jäätmete vääringdamiseks, biopetsiitide turulepääsu kiirendamiseks ning ringlussevõetud toidainetest ja biogaasi kääritussaadustest saadud vähese süsinikuheitega väetiste kasutuselevõtu toetamiseks.

(²⁸) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta, ELT L 155, 12.6.2019, lk 1.

mis võimaldab luua juhtiva turu, et keemiasektor muutuks ringluspõhisemaks. Rakendusakt on kavas vastu võtta 2025. aasta neljandas kvartalis.

Ringmajanduse õigusakti ettepanekus käsitletakse nii pakkumist kui ka nõudlust, luues ühtse jäätmeturu ning toetades ringlussevõetud ja teiseste materjalide kasutamist. See on märkimisväärne võimalus keemiatööstuse jaoks, mis saab keskse osalejana võimaldada ringluspõhiste lahenduste kasutamist kõigis väärtusahelates.

Süsinikdioksiidi kogumine, kasutamine ja säilitamine

Nagu on kirjeldatud 2024. aasta tööstusliku süsinikumajanduse teatises,²⁹ on süsinikdioksiidi kogumine, kasutamine ja säilitamine põhiline nullnetotehnoloogia lahendus, mille abil vähendada sõltuvust fossiilkütustest ja aidata kaasa Euroopa tööstusharude vastupanuvõimele. Need tööstusharud on eelkõige sellised, mida on raske elektrifitseerida ja kus heidet on raske vähendada, näiteks kemikaalitööstus. Süsinikdioksiidi kogumine ja kasutamine võib ka parandada tööstussümbioosi, sidudes kõigis kohalikes väärtusahelates tööstusheite allikad ostjatega.

See nõuab struktureeritud lähenemisviisi taristu kavandamisele, mis hõlmab nii kogutud süsinikdioksiidi ja vesinikuvõrkude nõudlust kui ka pakkumist. Esimese sammuna kirjeldatakse peagi jõustavas nullnetotööstuse määruse kohases delegeeritud õigusaktis ELi gaasi- ja naftatootjate kohustusi ELi 2030. aasta süsinikdioksiidi säilitamise eesmärgi saavutamisel. Lisaks kavatseb komisjon koostada spetsiaalse õigusraamistiku, et tagada ELi süsinikuturu ja süsinikutaristu järkjärguline areng, luues väärtusahela toimimiseks vajaliku usaldusväarsuse ja pikaajalisema prognoositavuse.

Süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise edu eeldab ka toetavat õigusraamistikku. Praegustes HKSi eeskirjades ei võeta arvesse kogutud süsinikdioksiidi, mida kasutatakse lühiajalistes, näiteks keemiatööstuse toodetes.

HKSi 2026. aasta läbivaatamise osana hindab komisjon nii seda, kas jäätmekäitluse³⁰ kaasamine ELi HKSi on teostatav, kui ka seda, kuidas kõige paremini innustada kasutama kogutud süsinikdioksiidi lühiajalistes toodetes. Lisaks hinnatakse süsiniku püsiva sidumise võimalust, et kompenseerida jääkheideid sektorites, kus heidet on raske vähendada.

Komisjon:

- võtab vastu uue ELi biomajanduse strateegia, et määrata kindlaks kestlike bioressursipõhiste materjalide tootmise laiendamise visioon ja suunad, arendada biotehnoloogiat ning edendada innovatsiooni ja investeeringuid väärtuslikesse rakendusviisidesse, sealhulgas kemikaalide valdkonnas (2025. aasta 4. kvartal);
- teeb ettepaneku võtta vastu ringmajanduse õigusakt, et avada teiseste materjalide turud ja arendada edasi kemikaalide ringmajandust (2026);
- toetab ohutut ja tõhusat keemilist ringlussevõttu ühekordsete plasttoodete direktiivi alusel: avaliku konsultatsiooni käivitamine 2025. aasta kolmandas kvartalis ja ühekordsete plasttoodete direktiivi alusel keemilist ringlussevõttu käsitleva rakendusakti vastuvõtmine (2025. aasta 4. kvartal);

(²⁹) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Edasipüüdliku ELi tööstusliku süsinikumajanduse suunas“, COM(2024) 62 final.

(³⁰) Jäätmepõletus ja muud jäätmekäitlusprotsessid, näiteks eelkõige prügilasse ladestamine, mis tekitab metaani ja dilaammastikoksiidi heidet.

- hindab HKSi läbivaatamise raames võimalust võtta arvesse tootmisahela järgmiste etappide heidet, mis tuleneb kogutud süsinikdioksiidi kasutamisest lühiajalistes toodetes (2026. aasta 2./3. kvartal);
- töötab välja rahalised stiimulid, et soodustada mittefossiilse süsiniku ning taastuvallikatest toodetud ja vähese süsinikuheitega vesiniku kasutuselevõttu;
- täiendab süsinikdioksiidi kogumist, transporti, kasutamist ja säilitamist käsitlevat õigusraamistikku, sealhulgas tehes ettepaneku ELi süsinikuturgude ja -taristu arendamise õigusraamistiku kohta.

4. JUHTIVAD TURUD JA INNOVATSIOON

4.1. Juhtivad turud ja keskkonnahoidlik maksustamine

Investeeringuid mittefossiilsetesse lähteainetesse ja vähese süsinikuheitega tehnoloogiasse piirab sageli ostjate puudus, mistõttu on teerajajatest ettevõtjatel raske saada nn rohelisatasu ja kasu investeeringutest. Seepärast kehtestatakse eelseisva avaliku sektori hangete reformi loogika kohaselt tööstuse süsinikuheite kiirema vähendamise õigusaktiga ELi sisule esitatavad nõuded kooskõlas liidu rahvusvaheliste juriidiliste kohustustega ning vastupanuvõime ja kestlikkuse kriteeriumid, et soodustada ja kaitsta Euroopa puhaste energiamahukate toodete pakkumist ja Euroopa nõudlust tootmisahela järgmise etapi tööstusharude järele.

Maksustamine võib aidata kaasa **ELi keemiatööstuse jaoks** vähese süsinikuheitega uuenduslike lahenduste väljatöötamisele. Selle eesmärgi toetamiseks esitas komisjon soovitus maksusoodustuste kohta puhta tööstuse kokkuleppe toetamiseks. See algatus annab ettevõtjatele poliitilise signaali, mis julgustab neid kiirendama üleminekut puhtale tehnoloogiale, tööstuse süsinikuheite vähendamisele ja kestlikule majanduskasvule. Selles soovitatakse anda puhta tehnoloogia tootjatele maksukrediiti ning kiirendada rasketööstuses, näiteks keemiatööstuses, amortisatsiooni puhta tehnoloogia seadmetesse investeerimise korral.

Komisjon:

- kehtestab ELi sisule esitatavad nõuded ning vastupanuvõime ja kestlikkuse kriteeriumid, et edendada konkreetsete sektorite juhtivaid turge, lähtudes tööstuse süsinikuheite kiiremaks vähendamiseks vastuvõetavast õigusaktist (2025. aasta 4. kvartal).

4.2. Innovatsioon

Innovatsioon on keemiatööstuse konkurentsivõime säilitamiseks äärmiselt tähtis. See on hädavajalik murrangulise tootmistehnoloogia, näiteks rohelisel keemial, nagu fotokeemial ja elektrokeemial põhineva tehnoloogia ja uute toodete, sealhulgas kõrgtehnoloogiliste materjalide väljatöötamiseks. Innovatsioon on kasulik ka allkasutajatele ja tarbijatele, sest pakub ohutumaid ja kestlikumaid alternatiive.

EL toetab märkimisväärselt keemiatööstuse varajase etapi innovatsiooni alates uute kontseptsioonide väljatöötamisest kuni katseprojektideni programmi „Euroopa horisont“ ja eelkõige selliste Euroopa partnerluste raames nagu bioressursipõhise ringmajandusega

Euroopa ühissettevõtte³¹ (CBE JU), „Processes4Planet“³² ja „Uuenduslikud kõrgtehnoloogilised materjalid Euroopa jaoks“ (Innovative Advanced Materials for Europe, IAM4EU)³³.

Ometi on endiselt suur probleem uuenduslike rakenduste levitamine, et neid võetaks kasutusele tööstuses. See on innovatsiooniprotsessi tundlik etapp, sest hõlmab suuri investeringuid ja märkimisväärset ebakindlust seoses nii tehnoloogilise tulemuslikkuse kui ka tulevikus turul kasutuselevõttuga.

Komisjon loob ELi innovatsiooni- ja asenduskeskuse(d), et ületada innovatsioonitõkkesid ja kiirendada ohutumate ja kestlikumate lahenduste väljatöötamist ning uurib koostööpõhiseid lähenemisviise sihtkemikaalide asendamisele. Need keskused, mis on inspireeritud Euroopa tööstuse ümberkujundamise ja heite innovatsioonikeskuse (INCITE) mudelist, aitavad ettevõtjatel, eelkõige VKEdel teha tulevikuseiret, määrata kindlaks ja hinnata alternatiive, edendada partnerlusi ja jagada teadmisi. **Ohutuks ja kestlikuks kavandatud** kemikaalid integreeritakse innovatsioonikeskustesse ja tehnilisi suuniseid antakse juba alates innovatsiooni varasest etapist. Ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistik soodustab koostööd tootedisainerite, keemiaettevõtete, teadlaste ja teadusasutuste vahel. Komisjon hõlbustab juurdepääsu vajalikule digitaalsele ja füüsilisele taristule, et arendada, katsetada ja levitada uuendusi, mis on seotud ohutuks ja kestlikuks kavandamisega.

Need keskused uurivad ka koostööl põhinevaid lähenemisviise sihtkemikaalide asendamiseks ning võivad hallata ELi asenduskeskuste võrgustikku, et pakkuda kohandatud tehnilist, teaduslikku ja rahalist toetust ettevõtjatele, eelkõige VKEdele, kes soovivad asendada ohtlikud ained ohutumate alternatiividega.

Komisjoni muudetud soovitus ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide raamistiku kohta (2025) tugevdab ELi keemiatööstuse konkurentsivõimet, tõhustades ohutumate ja kestlikumate alternatiivide innovatsiooniprotsessi. Raamprogrammi „Euroopa horisont“ 2025.–2027. aasta programmidest eraldatakse ligikaudu 120 miljonit eurot, et toetada probleemsete ainete alternatiivide väljatöötamist ja nende kiiremat leidmist, millele aitavad veelgi kaasa tehisintellekt ja digiteerimine.

Komisjon võtab algatuse „Üks aine – üks hindamine“ raames kasutusele **ühise kemikaalide andmeplatvormi**, et lihtsustada juurdepääsu kemikaaliandmetele ja teha see läbipaistvamaks.

Keemiaspektori innovatsiooni soodustab ja toetab ka 2026. aastal vastu võetav kõrgtehnoloogiliste materjalide õigusakt. Kõrgtehnoloogilised materjalid pakuvad uuenduslikke lahendusi, et muuta tööstus tõhusamaks, kestlikumaks ja

⁽³¹⁾ Bioressursipõhise ringmajandusega Euroopa ühissettevõtte (CBE JU) on kahe miljardi euro suurune avaliku ja erasektori partnerlus ELi ja biotoorainel põhineva tööstuse konsortsiumi (Bio-based Industries Consortium, BIC) vahel. Sellest rahastatakse projekte, mille eesmärk on edendada ELi 27 liikmesriigis konkurentsivõimelist bioressursipõhise ringmajandusega tööstust. Ühissettevõtet rahastatakse mitmeaastases finantsraamistikus 2021–2027 ja see tegutseb programmi „Euroopa horisont“ 2021–2031 eeskirjade alusel.

⁽³²⁾ Partnerluse „Processes4Planet“ (P4Planet) eesmärk on ümber kujundada ELi töötlev tööstus, et saavutada 2050. aastaks ELi tasandil ringluspõhisus ja üldine kliimaneutraalsus, suurendades samal ajal selle ülemaailmset konkurentsivõimet. P4Planet on komisjoni ja A.SPIRE (eraõiguslik üksus) vaheline avaliku ja erasektori partnerlus programmi „Euroopa horisont“ 4. teemavaldkonna (digivaldkond, tööstus ja kosmos) raames. <https://www.aspire2050.eu/p4planet/about-p4planet>.

⁽³³⁾ „Uuenduslikud kõrgtehnoloogilised materjalid Euroopa jaoks“ (IAM4EU) on avaliku ja erasektori partnerlus programmi „Euroopa horisont“ 2025–2027 raames ning selle eesmärk on suurendada innovatsiooni kõrgtehnoloogiliste materjalide tootmise, protsesside ja kestlikkuse valdkonnas.

konkurentsivõimelisemaks. Komisjon esitab kõrgtehnoloogiliste materjalide õigusakti, millega luuakse terviklik raamistik, et toetada kogu väärtusahelat alates teadus- ja arendustegevusest ja idufirmadest kuni tootmise ja kasutuselevõtuni ning stimuleerida ja toetada innovatsiooni keemiasektoris.

Ajakohastatud kemikaaliohutuse hindamine

Innovatsioonil on tähtis roll ka kemikaaliohutuse suurendamisel, sest see edendab keemiliste riskide juhtimist ja toetab ohutumate kemikaalide väljatöötamist. Samuti on oluline tugevdada koostööd kogu kemikaalide väärtusahelas, et stimuleerida innovatsiooni kemikaalidega seotud riskide hindamise alal. Selles valdkonnas on ELi juhtalgatus kemikaalidest tulenevate riskide hindamise partnerlus (PARC). See toob kokku ministriumid, riiklikud rahvatervise- ja riskihindamisasutused, teadusasutused ja akadeemilised ringkonnad.

Uue lähenemisviisi metoodika ja loomkatsevabad lähenemisviisid pakuvad nüüdisaegseid teaduspõhiseid võimalusi, mis annavad teavet kemikaalidega seotud riskide hindamiseks. Need kulutõhusad vahendid on vajalikud riskihindamiste kiirendamiseks ja teabelünkade kõrvaldamiseks. Komisjon jätkab tööd, et ajakohastada kemikaalikatseid ja kiirendada üleminekut loomkatsevabadele lähenemisviisidele. Algatuse „Üks aine – üks hindamine“ raames käivitab komisjon ühise kemikaalide andmeplatvormi, et parandada juurdepääsu kemikaaliandmetele. Paralleelselt esitab komisjon tegevuskava, et lõpetada 2026. aastaks järk-järgult loomkatsete kasutamine kemikaaliohutuse hindamiseks. Komisjon teeb tihedat koostööd sidusrühmadega, et soodustada alternatiivseid meetodeid, vältida tarbetuid katseid ja vähendada katsekulusid. Kooskõlas nõukogu sooviga kirjeldatakse tegevuskavas katsemeetodite väljatöötamise ja loomkatsevabade meetodite valideerimise vajadust.

Komisjon:

- kiirendab ja laiendab keemiasektori innovatsiooni vabatahtlike ELi kemikaalivaldkonna innovatsioonikeskuste abil (2026. aasta 1. kvartal);
- teeb ettepaneku kõrgtehnoloogiliste materjalide õigusakti kohta, et stimuleerida ja toetada innovatsiooni keemiasektoris (2026. aasta 4. kvartal);
- võtab kasutusele ühise kemikaalide andmeplatvormi, nagu on sätestatud paketi „Üks aine – üks hindamine“;
- esitab tegevuskava loomkatsete järkjärguliseks lõpetamiseks (2026. aasta 1. kvartal).

5. ÕIGUSRAAMISTIKU LIHTSUSTAMINE JA ÜHTLUSTAMINE

Lihtsustamine on komisjoni regulatiivse tegevuskava keskmes ning on sätestatud selge eesmärk vähendada komisjoni praeguse ametiaja lõpuks ettevõtjate halduskoormust 25 % ja VKEd halduskoormust 35 %.

5.1. Lihtsustamise koondpaketid

Komisjon on 2025. aastal seni vastu võtnud viis lihtsustamise koondpaketti, et ühtlustada eeskirju ja vähendada ELi tööstuse halduskoormust. Mõned neist ettepanekutest, eelkõige 26. veebruari 2025. aasta esimese lihtsustamise koondpaketi ettepanekud, on otseselt

seotud ELi keemiatööstusega³⁴. 17. juuni 2025. aasta viiendas lihtsustamise koondpaketi käsitletakse kaitseaspekte ja tugevdatakse liikmesriikide võimalust kehtestada keemiliste ainete ning segu või toote koostises esinevate keemiliste ainete suhtes erandeid, kui see on vajalik riigikaitse huvides.

Käesoleva tegevuskava esitamise päeval teeb komisjon esimese sammuna ettepaneku kuuenda lihtsustamise koondpaketi kohta, milles keskendutakse konkreetselt ELi kemikaalidele ja nendega seotud õigusaktidele: klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitlev määrus (CLP-määrus),³⁵ väetisetoote määrus³⁶ ja kosmeetikatoodete määrus³⁷. Ettepanekuga lihtsustatakse kemikaalide *acquis* 'eri eeskirju ja samal ajal tagatakse inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase. Näiteks muudetakse ettepanekuga CLP-määruse sätteid ohtlike kemikaalide märgistamisel kasutatava kohustusliku kirjasuuruse ja reavahe kohta, et keemiaettevõtjad edastaksid aineid ja segusid käsitlevat teavet tulemuslikult. Selle ettepanekuga kaasneb keemiatööstusele hinnanguliselt vähemalt 363 miljoni euro suurune kokkuhoid aastas.

Praegusele lihtsustamise koondpaketi lisaks lihtsustab komisjon ELi keemiatööstuse jaoks tähtsaid ELi õigusakte veelgi. 2025. aasta neljandas kvartalis võtab komisjon vastu veel ühe koondettepaneku, mille eesmärk on vähendada keskkonnavalastest õigusaktidest tulenevat halduskoormust, mis on tähtis ka ELi keemiatööstusele.

Aasta lõpuks esitab komisjon ka lihtsustamise koondettepaneku, mis hõlbustab bioloogilist kahjuritõrjet põllumajanduses. Mõned aspektid, nagu biopestitsiidide lihtsustatud turulepääs, on tähtsad ka keemiatööstuse jaoks.

Taksonoomia

Esimese lihtsustamise koondpaketi rakendamisel võtab komisjon kestlike investeeringute taksonoomias peagi vastu läbivaadatud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kriteeriumid saastuse vältimiseks ja kontrolliks. Täpsemalt selgitatakse ja piiratakse sellega taksonoomia kliima- ja keskkonnavalaste delegeeritud õigusaktide C liite kohaldamisala seoses hõlmatud ainetega^{38, 39}. See vähendab märkimisväärselt kohustust tõendada kooskõla taksonoomiaga ja hõlbustab juurdepääsu kestlikule rahastamisele.

(³⁴) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiive 2006/43/EÜ, 2013/34/EL, (EL) 2022/2464 ja (EL) 2024/1760 seoses teatavate äriühingute kestlikkusaruandluse ja hoolsuskohustuse nõuetega, COM(2025) 81 final.

(³⁵) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist, ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.

(³⁶) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1009, millega kehtestatakse ELi väetisetoote turul kättesaadavaks tegemise nõuded, ELT L 170, 27.6.2012, lk 1.

(³⁷) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta (uuesti sõnastatud), ELT L 342, 22.12.2009, lk 59.

(³⁸) Komisjoni 27. juuni 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/2486, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852 ja nähakse ette tehnilised sõelumiskriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada vee ja mereressursside kestlikule kasutamisele ja kaitsele, ringmajandusele üleminekule, saastuse vältimisele ja tõrjele või elurikkuse ja ökosüsteemide kaitsele ja taastamisele oluliselt kaasa aitavaks, ning mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnanäesid, ning millega muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2021/2178 seoses sellise majandustegevusega seotud teatava avalikustamisega.

(³⁹) Komisjoni 4. juuni 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/2139, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega

5.2. REACHi määruse sihipärane läbivaatamine

ELi peamine kemikaale reguleeriv õigusakt on kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist käsitlev määrus (REACH)⁴⁰. REACH on aidanud suurendada teadmisi kemikaalide kohta tänu nende registreerimisele ja hindamisele ning aidanud vähendada teatavate kemikaalide põhjustatud ohtu lubade ja piirangute abil. Ometi on teatavad REACHi määruse protsessid osutunud ettevõtjatele ja eelkõige VKEdele koormavaks.

2025. aasta lõpuks võtab komisjon vastu ettepaneku REACHi sihipäraseks läbivaatamiseks, et lihtsustada eeskirju ja kiirendada menetlusi tööstuse jaoks, võttes arvesse konkurentsivõime, ohutuse, turvalisuse ja kestlikkusega seotud kaalutlusi ning tagades samal ajal inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge taseme⁴¹.

5.3. ECHA määrus

Lisaks teeb komisjon ettepaneku võtta vastu eraldiseisev määrus Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) kohta, et tõhustada selle juhtimist ja suurendada selle rahastamismudeli kestlikkust. Eesmärk on anda ECHA-le volitused selle suurenevate ülesannete tulemuslikuks täitmiseks ning tugevdada ECHA suutlikkust esitada õigeaegseid ja sidusaid teaduslikke arvamusi, mis aitab ettevõtjatel teha plaane suurema investeerimiskindlusega. Rahastamismudeli lihtsustamine suurendab ECHA tegevusvalmidust ja vähendab halduskoormust. Tõhustamine võimaldab ECHA-l pakkuda ettevõtjatele, eelkõige VKEdele, paremaid teenuseid ja seeläbi vähendada nende nõuete täitmisega seotud kulusid.

5.4. Selgus PFASide küsimuses

ECHA komiteed tegelevad praegu per- ja polüfluoroalküülainete (PFAS)⁴² üldpiirangu teadusliku hindamisega, mis peaks kavakohaselt lõpule jõudma 2026. aastal. Komisjon on võtnud kohustuse esitada võimalikult kiiresti pärast ECHA arvamuse saamist ettepanek, mille üldine eesmärk on viia PFASide heide miinimumini.

Komisjon kaalub PFASide keelustamist tarbetoodetes, nagu kosmeetika, toiduga kokkupuutuvad materjalid ja ülerõivad. Kui tulemuslikkuse ja ohutuse seisukohast asjakohaseid alternatiive ei ole, võib rangetel tingimustel lubada PFASide jätkuvat kasutamist tööstuses kriitilise tähtsusega valdkondades, nagu tervishoid, riigikaitse, pooljuhid, ja muudes strateegilistes valdkondades,⁴³ kuni leitakse vastuvõetavad asendusained. Kasutuseranditega peavad kaasnema nõuded heitkoguste vähendamiseks

määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnanäesmärke, ELT L 442, 9.12.2021, lk 1.

⁽⁴⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH), ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

⁽⁴¹⁾ Vt ka teatis kaitsevalmiduse koondpaketi kohta, COM/2025/820 final.

⁽⁴²⁾ 2023. aasta jaanuaris esitasid viis riiklikku (Taani, Saksamaa, Madalmaad, Rootsi ja Norra) ametiasutust ECHA-le toimiku kõigi PFASide piiramise kohta.

⁽⁴³⁾ Komisjoni teatis „Olulise kasutuse mõiste juhtkriteeriumid ja põhimõtted kemikaale käsitlevates ELi õigusaktides“ (C/2024/2894).

kõigis olelusringi etappides, et piirata saasteainete sattumist keskkonda, ning selged innovatsioonistiimulid.

Komisjon toetab tööstuse jõupingutusi saaste vähendamiseks ja kahjuliku mõju heastamiseks, et suurendada veekerksust, parandada maailmamere seisundit⁴⁴ ning tegeleda vee-, pinnase- ja õhusaaste probleemiga.

Selleks et toetada üleminekut PFAS-ainete kasutamisel, järgib komisjon terviklikku strateegiat, milles on ühendatud reguleerimine muude meetmetega. Need hõlmavad sihtotstarbelisi investeeringuid teadusuuringutesse, innovatsiooni ohutute ja kestlike alternatiivide leidmiseks, ELi institutsioonide ja liikmesriikide tugevamat koordineerimist ning eksperdivõrgustikke teadmiste ja lahenduste jagamiseks. ELi innovatsioonikeskused seavad esikohale tegevuse PFASidele ohutute ja kestlike alternatiivide leidmiseks.

Komisjon toetab üleminekut PFASidelt ohutumatele alternatiividele⁴⁵. EL peab tegema otsustavaid jõupingutusi selliste ainete juba tugevalt saastunud alade puhastamiseks. Puhastamine peaks toimuma põhimõttel, et saastaja maksab, ning avaliku sektori raha tuleks eraldada vaid selliste omanikuta kohtade puhastamiseks, kus vastutavat isikut ei ole leitud. Kuigi heastamiseks tehtavad jõupingutused on väga kulukad, võivad teadusuuringud ja innovatsioon neid kulusid märkimisväärselt vähendada uudse, sealhulgas bioressursipõhise tehnoloogia abil, mida toetatakse biomajanduse strateegias.

Töötatakse välja uus kogu ELi hõlmav PFASide seire raamistik, et koondada teave kesksele tasandile, teha kindlaks suure saastega alad, tuua esile edukad heastamistavad ja koguda andmeid asjakohastest õigusaktidest. Komisjon uurib, kuidas kõige paremini tõhustada PFASidest tulenevat saastet ja nende asendamist käsitlevat teabevahetust ja suhtlust, ning algatab dialoogi, mis toob kokku sidusrühmad, et toetada PFASidega seotud saasteprobleemide terviklikku käsitlust. Komisjon kavatseb jääkreostuse kõrvaldamiseks luua avaliku ja erasektori algatuse, et töötada välja murranguline tehnoloogia PFASide saaste tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks mõistlike ja taskukohaste meetoditega.

5.5. Töötervishoid ja tööohutus

Töötervishoid ja tööohutus on tähtsad töötajate tervise ja ohutuse kaitsmiseks, kuid ka tootlikkuse ja konkurentsivõime suurendamiseks ning kõigis tootmisharudes võrdsete tingimuste tagamiseks. Selle saavutamiseks tuleb muu hulgas kehtestada ELi tasandil kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainete direktiivi⁴⁶ ning keemiliste mõjurite direktiivi⁴⁷ alusel töökeskkonna keemiliste mõjurite piirnormid.

Komisjon:

(⁴⁴) Vt Euroopa maailmamerepakt, COM/2025/281 final, lk 8.

(⁴⁵) Vt ka Euroopa veekerksuse strateegia, COM(2025) 280 final, lk 5–6.

(⁴⁶) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (kuues üksikdirektiiv nõukogu direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses), ELT L 158, 30.4.2004.

(⁴⁷) Nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (neljateistkümmes üksikdirektiiv direktiivi 89/391/EMÜ artikli 16 lõike 1 tähenduses), EÜT L 131, 5.5.1998, lk 11.

- võtab vastu keemiatööstust käsitleva koondettepaneku (2025. aasta 3. kvartal);
- muudab taksonoomiamääruse alusel olulise kahju ärahoidmise põhimõtte kriteeriume saastuse vältimiseks ja kontrolliks (2025. aasta 3. kvartal);
- võtab vastu ettepaneku REACHi sihipärase läbivaatamise kohta (2025. aasta 4. kvartal);
- võtab vastu ettepaneku ECHA alusmääruse kohta (2025. aasta 3. kvartal);
- võtab vastu taimekaitsevahendeid käsitleva lihtsustamise koondpaketi ja kiirendab biopestitsiidide turulepääsu (2025. aasta 4. kvartal);
- võtab vastu ettepaneku vähendada keskkonnavalades õigusaktides sätestatud halduskoormust (keskkonnavalane koondpakett) (2025. aasta 4. kvartal);
- teeb ettepaneku kehtestada REACHi määruse alusel PFASide piirang, tuginedes ECHA arvamusele PFASide üldpiirangut käsitleva toimiku kohta;
- töötab välja kogu ELi hõlmava PFASide seire raamistiku, et koondada andmed kesktasandile ja edendada praktilisi teaduspõhiseid lahendusi ELi tööstuse kestlikuks muutmisel (2026. aasta 4. kvartal);
- algatab dialoogi, mis toob kokku sidusrühmad, et toetada PFASidest põhjustatud saastega seotud probleemide terviklikku käsitlust (2026. aasta 2. kvartal).

6. JÄRELDUS

Käesoleva tegevuskava edukaks rakendamiseks on vaja kõigi sidusrühmade, sealhulgas Euroopa institutsioonide, liikmesriikide, tööstuse ja kodanikuühiskonna ühiseid jõupingutusi. Koostöö on vajalik, et luua soodne ettevõtluskeskkond, edendada investeringuid süsinikuheite vähendamisse ja innovatsiooni, vähendada sektori sõltuvust ning tagada juurdepääs ressurssidele, mis on vajalikud konkurentsivõimelisema ja kestlikuma tuleviku saavutamiseks.

Komisjon on võtnud kohustuse teha tihedat koostööd kõigi sidusrühmadega, et käesolevat tegevuskava rakendataks tulemuslikult ja selle eesmärgid saavutataks. Selleks peab komisjon tihedat dialoogi sidusrühmadega, jälgib käesoleva tegevuskava tulemusi ja tagab selle kiire elluviimise.

Seda tehes suudame tagada, et ELi keemiatööstusel on jätkuvalt tähtis roll ELi majanduses ja ühiskonnas, ning aidata samal ajal kaasa ELi kliima- ja keskkonnavalade märkide saavutamisele.
